

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Določba §-a 351. obč. drž. zak. se ne dotika prvega pogoja posesti, namreč volje za posest (§ 309. ibid.), katero treba preiskati v vsakem posameznem slučaju.

Tožiteljica A. S. na V. je v pravdi radi motenja posesti postavila naslednjo tožbeno zahtevo: Toženec J. P. na V. je tožiteljico A. S. na V. motil v posesti s tem, da je dne 7. julija 1897 samolastno proti njeni volji peljal čez njeno trato vprežen prazen voz; toženec se mora vsakega nadaljnega motenja njene posesti zdržati, ker bi ga sicer od slučaja do slučaja zadela denarna, od sodišča določena kazen itd.

Prvi sodnik je tožbeno zahtevo zavrnil iz naslednjih razlogov:

Tožiteljice A. S. trditev, da je toženec dne 7. julija 1897 peljal vprežen prazen voz čez njeno trato, je priznana, kakor resnična; toženec J. P. pa trdi, da je vožnje čez prepirni svet zvrševal, odkar pomni in to sosebno tudi zadnja leta, ter da se tožiteljica temu ni upirala, dasi je to morala videti od svoje hiše, ki stoji v obližji. Iz izpovedeb zaslišanih prič je pred vsem razvidno, in popolnoma dokazano, da so pred nekaj leti toženec, oziroma njegovi posestni predniki res vozili čez v prepiru stoječo trato. Tako je potrdila priča M. Č., da se je pred 30 leti, ko je služil pri tožencu, tu pa tam peljalo po prepirnem svetu; priča J. G. je rekla, da je toženca videla peljajočega pred 3. ali 4. leti po tem omejkju včasih s polnim, včasih s praznim vozom. Priča J. B. trdi isto za pred 4. ali 5. leti; A. K. pa priča za jeden tak slučaj pred 3. ali 4. leti. Nadalje je izpovedala priča J. D. da je toženca pred 5. leti videla peljajočega kako snopje ali plug; priča J. O. je isto potrdila za pred 3. leti in končno F. P., toženčevi sin, je potrdil take vožnje ob času gnojenja njih njive za lansko ali vsaj predlansko leto.

Tožitelju se je torej posrečil najmanje dokaz, da je bil vsaj pred tremi leti za več let nazaj v dejanski posesti vožnje pravice čez prepirno parcelo. V poštevek pride v le-tem slučaju določba §-a 351. obč. drž. zak., po kateri posestnik svoje posesti

samo zato, če je vedno ne zvršuje, ne izgubi kakor zadnji dejanski posestnik, dokler tožiteljica ne dokaže, da se je temu zvrševanju uprla ter se je toženec njeni prepovedi uklonil brez tožbe, ali če ne dokaže, da je toženec posest prostovoljno opustil.

Kar se tiče prostovoljne opustitve, je potrdilo sicer več prič, da toženca po prepirnem svetu niso videli voziti, ampak po drugi poti, katera drži od njegove njive; toda ta negativna okolnost nikakor ne izključuje možnosti, da je toženec lahko vozil v obeh smereh. In ker je toženec prostovoljno opustitev zanikal, tedaj ponudeni dokaz ne more prodreti.

Ker tudi ni dokazano, da bi se bila tožiteljica kedaj uprla dejanskemu zvrševanju vožnje, še manje pa, da bi bil toženec radi tega od voženj odnehal, je dovršen dokaz zadnje dejanske posesti na strani toženca, in bilo je tožbeno zahtevo zavriniti.

Na tožiteljčin rekurz je višje dež. sodišče v Gradcu z odločbo od 8. februarija 1898, opr. št. R. II. $\frac{48/98}{1}$ konečni odlok predrugačilo ter ugodilo tožbeni zahtevi v polnem obsegu. Vse to iz nastopnih razlogov:

Kakor se je dokazalo po pričah, je toženec po prepirni parceli, ležeči ob njegovih zemljiščih vstric javnega pota po dolgem, vozil pljuč ali gospodarski voz le v posamičnih slučajih, dočim je vožnje, sosebno z obloženimi vozovi opravljal navadno po označeni javni poti.

Od zadevnih prič pa izpovesta namreč A. K. in J. O., da sta toženca videla peljajočega vsaki jedenkrat pred 3. ali 4. leti; druge priče so opažale vožnje še ob življenju tožiteljčnega prednika t. j. pred 4. leti, toda le včasih »tu pa tam«; večina prič, mej temi 18letna toženčeva hči, pa o teh vožnjah ni ničesar opazila, ter ve le toliko, da je toženec rabil javno pot.

Opustiti je vprašanje, je li toženec s tem, da je izjemoma vozil čez prepirni svet spričo imenovane javne poti in spričo okolnosti, da ni bilo konstatovati kolesnic, vže ustanovil sploh kako pravno posest ali sosebno pravico služnosti vožnje. Dokazanim pa je smatrati na podlagi navedeb toženčevih prič samih, kakor J. G., J. B., A. P. i. dr., da se celo omenjene sporadične vožnje v zadnjih letih niso zvrševale.

V naravi pravne posesti in le-tej zagotavljeni obrambi proti motenju tiči zahteva, da mora biti dejansko izvrševanje posestnih dejanj po okolnosti trajno in da ne gre iz posamičnih dejanj ali iz jednega samega posestnega dejanja izvajati fikcijo, da je trajala neomejeno.

Kakor zahteva § 147. obč. drž. zak. za priposestvanje pravic, katere se morejo redkoma izvrševati, vsaj trikratno vporabo v dobi 30 let, ravno tako potrebuje posest vožne pravice glede vedno ponavljajočih se gospodarskih voženj po volji rednega izvršenja in se more ista le v tem obdržati.

Določba §-a 351. l. c. da se posest z golim nezvrševanjem kake pravice ne izgubi, se temu ne protivi; kajti ista le določa, da z golim nezvrševanjem posest ne premine, ne dotika se pa nikakor prvega pogoja posesti, namreč volje do posesti (§ 303. *ibid.*), katero treba preiskati v vsakem posameznem slučaju, in če je ni, je smatrati, da je posest ravno tako preminola, kakor vsaka druga pravica, kateri se lahko prostovoljno odpové.

Ker toženec ni navedel nobenih okolnosti, ki bi kazale na to, da je navzlic opuščeni vožnji obdržal nepretrgoma posestno voljo, smatrati je vsled mnogoletne opustitve vožnje po prepirnem prostoru njegovo posest, če bi bila kedaj obstala, vsekakor preminolo. (§ 863. obč. drž. zak.)

Na toženčev revizijski rekurz je najvišje sodišče z odločbo od 28. julija 1898, št. 9848. potrdilo višjesodno odločbo sosebno uvažujé, da toženec pridobitve vprašavne posestne pravice po smislu §-a 313. obč. drž. zak. ni dokazal, ker glede obstoja služnosti pota po prepirni trati in glede okolnosti, da kolesnic na tožiteljičinem svetu ni bilo konštatovati, nikakor ni izkazano, da so se vršile izjemne in posamezne vožnje po prepirni trati z vednostjo tožiteljice, torej vsaj z njeno molčečo privolitvijo.

—r—r.

b) Pasivna legitimacija za tožbo. — Kupna ali mezdna pogodba?

C. St. je zahteval v tožbi od 26. januarija 1896, št. 486, da mu morata oba toženca V. P. in I. C. nerazdelno plačati kup-

nino za uro, katero je tožitelj obesil v zvoniku cerkve pri sv. Roku, v delnem znesku 140 gld. csc.

C. kr. okrajno sodišče v Rogatcu je z razsodbo od 10. junija 1896, št. 2446 zavrnilo tožbeno zahtevo iz naslednjih razlogov:

Tožitelj trdi v svoji tožbi, da je 1895. leta prodal po svojem sinu istega imena tožencema za cerkev pri sv. Roku uro za 230 gld., da je takoj prejel za zadavek 60 gld., in da sta toženca obljubila plačati nadaljni znesek 50 gld. do 60 gld., kedar bode ura bila na zvon. Tožitelj dalje trdi, da se je ura v zvoniku obesila, da je šla dobro, da je tudi dobro kazala in bila ter da se toženca branita brez uzroka plačati ostalo kupnino. On tedaj zahteva kupnino v delnem znesku 140 gld., pusti pa 30 gld. ta čas za jamstvo, da je ura dobra.

Oba toženca sta priznala, da je tožitelj v poletnem času leta 1895. prodal uro za cerkveni stolp pri sv. Roku za 230 gld., da je prejel 60 gld. zadavka, zanikata pa, da sta bila ona kupca, da bi ura imela dogovorjene lastnosti in da bi se toraj smela zahtevati ostala kupnina.

Še le po dokazovanju, oziroma po izpovedbah mnogih prič se je stvarni položaj razjasnil.

Kakor so potrdile priče, bila je v poletnem času 1895. leta volitev občinskega odbora pri sv. Roku. To priliko porabil je tožiteljev sin, da bi prodal za svojega očeta cerkveno uro in naprosil je može, da bi ostali po volitvi skupaj ter se žnjim glede ure pogodili. Res je prišel tožiteljev sin po končani odborovi volitvi k sv. Roku ter je ponujal navzočim možem uro za 230 gld. Bili so navzoči občinski odborniki in župan, cerkveni ključarji in druge osebe, med njimi tudi Hrvatje. Pogodba se je sklenila tako, da se je potrdila kupnina 230 gld., da mora biti ura dobra, da se bode potem kupnina plačala v jednem letu, in da mora tožitelj prevzeti triletno jamstvo.

Od denarja, ki se je bil nabral za nove zvonove, ostalo je bilo v rokah občinskega župana in današnjega toženca J. C. še 60 gld., ki so se takoj plačali tožiteljevemu sinu.

Ostala kupnina bi se naj nabrala ne samo v občini sv. Roka, temveč po celi župniji, celo onstran meje na Hrvatskem, sploh

pri vseh onih, katerim bi cerkvena ura dobro došla; nabrani doneski naj bi se od časa do časa pošiljali prodajalcu.

Glavno besedo sta imela pri tem pogajanju današnji toženec I. C. in cerkveni ključar C. T. — ta ni bil tožen — vendar se je vse dogovorilo in storilo še le, ko so bili povprašani navzočni možje in so izrecno dovolili vsi ali vsaj velika večina.

Po izpovedbah zaslišanih prič nista bila oba toženca osebno, tudi ne v svoji lastnosti kot cerkveni ključar, oziroma župan, kupca te ure, nego so kupci bili oni v hiši zbrani možje, ki so ponudbo sprejeli. Cerkveni ključarji in župan niso mogli zavezati cerkvenega odbora, oziroma občinskega odbora ali občine.

Če je kupec bil toliko nepreviden ter se ni prepričal, kdo so ti kupci, je to le sam zakrivil. Toženca nista za se prevzela nobene dolžnosti, najmanj pa dolžnost, da bodeta nerazdelno plačala ostalo kupnino; v najboljšem slučaju bi mogla biti obsojena le glede deleža, ki zadene nju dva, a ta delež se ne da niti določiti.

Ker toraj ni določene osebe, ki bi mogla veljati kakor kupec, sploh ni moči govoriti o kupni pogodbi. Tožitelj nima pravice, od obeh tožencev iz naslova kupne pogodbe zahtevati kupnine.

Že zategadelj je bilo zavrniti tožbeno zahtevo.

Ne glede na to izhaja pa tudi iz izpovedeb prič, da ura že malo dnij pozneje ni več prav kazala in bila, da se je sicer začelo takoj nabirati za uro, da se je pa ljudstvo branilo dajati denar, kakor hitro je zapazilo, da je ura pomanjkljiva.

Tiste osebe, ki so bile pri prodaji navzočne, bile so prepričane, da nima ura lastnosti, ki so bile dogovorjene, ter so po pravici mislile, da niso več vezane na svojo obljubo.

Tožitelj, oziroma njegov sin, bil je o teh nedostatkih obveščen, storil pa ničesar ni, ter je ostala ura na zvoniku, kakor je bila.

Zvedenca sta izrekla sama, da je bilo (Schlagewerk) preokorno (premasivno) in da zaradi tega ura ne kaže prav. Akoravno sta pristavila, da bi urar to lahko popravil v čisto kratkem času, v teku poldneva, je vendar dokazano, da ura ni taka, kakor bi morala biti, ter bi bila tudi iz tega razloga tožbena zahteva, če prav ne povsem neopravičena, gotovo vsaj prezgodnja.

Niti treba ni dalje še razsojati vprašanja, ali se je smelo plačilo sedaj zahtevati, kar tudi ne odgovarja jasnim izpovedbam

zaslišanih prič, ker že navedeni razlogi zadoščajo popolnoma, da se zavrne tožbena zahteva.

Izrek o stroških utemeljen je v določbi §-a 24. zakona od 16. maja 1874, št. 69. drž. zak.

Višje deželno sodišče v Gradcu je z rzsodbo od 2. septembra 1896, št. 8088 spremenilo rzsodbo prvega sodnika ter za pravo spoznalo, da morata toženca nerazdelno od kupnine za stolpno uro plačati delni znesek 140 gld., 5% obresti od 1. januarja 1896 ter vse stroške prve in druge instance iz naslednjih razlogov:

Prvi sodnik je zavrnil tožbeno zahtevo, ker ni smatral, da je dokazana pasivna legitimacija tožencev. Toženca sta pa bila po pravici vezana, kakor kažejo nastopne okolnosti.

Toženca sama ne zanikata, da bi bila stolpno uro res naročila, trdita le, da je nista naročila v svojem lastnem imenu, nego v imenu občine, oziroma cerkvenega konkurenčnega odbora.

Toženca morata pa priznati, da nista niti občina niti cerkveni konkurenčni odbor storila kakega sklepa, naj bi se ura naročila na stroške občine, oziroma cerkvenega konkurenčnega odbora; priznati morata dalje, da nista imela pooblastila za tako pogodbo od jedne ali druge korporacije in da tudi tožiteljevemu sinu nista povedala, da se ne pogajata v lastnem imenu, nego v imenu teh dveh korporacij. Toženca niti ne trdita, da bi bile še druge osebe pogodbo sklenile, ter izhaja iz izpovedeb zaslišanih prič le to, da je bilo namenjeno, potreben denar pridobiti po prostovoljni zbirki.

Po tem takem je nedvomno smatrati toženca za naročnika, oziroma kupca ter je njima na prosto dano, da nabirata potrebno kupnino na ta način, kakor se je nameravalo.

Dasiravno se je ponudba storila nasproti vsem takrat navzočim osebam, sklenila se je pogodba vendarle z onimi, ki so ponudbo sprejeli. Da so tudi druge osebe svetovale in sodelovale, se sme razumeti le tako, da so hotele pogajajoče se stranke zvedeti želje tudi drugih oseb, tembolj, ker bi naj te osebe potem tudi prispevale k plačilu. Nikakor pa ne izhaja iz te okolnosti za dotične osebe kakoršna si bodi zaveza.

Nazor prvega sodnika, da ni moči nobene določene osebe smatrati kupcem, in da sploh kupne pogodbe ni, oziroma da se ne da določiti delež, ki ga naj bi plačala oba toženca, ker tudi

ni znano število navzočih kupcev, nikakor ni utemeljen; nego dokazano je, da se je sklenila veljavna pogodba med tožiteljem kakor prodajalcem in tožencema kakor kupcema.

Ta pogodba je prava kupna pogodba, ker se je naročila že gotova stvar, za katero je dal tožitelj tudi stvarino. (Glej §§-e 1158., 1151. in 1053. obč. drž. zak.)

To priznava tudi tožitelj, ker on zahteva v svoji tožbi del kupnine.

Zaradi tega je vporabiti v tem slučaju določbe 24. poglavja obč. drž. zak., ne pa določbe 26-tega poglavja o služabnih pogodbah.

Z ozirom na določbe §§-ov 1061. in 1062. v zvezi s §-om 1052. sme prodajalec kupnino zahtevati, kedar je sam izpolnil svojo dolžnost.

Toženca ne trdita, da bi se bil posebno dogovoril čas, kedaj se naj kupnina plača, temveč le prigovarjata, da je nedostatna izpolnitev, sklicevaje se na to, da ura že čez malo dni ni več prav bila in ni prav kazala, ter se je nazadnje celo ustavila.

Dokazano ni, da bi bila toženca uro potrdila in izpolnitev od dolžnikove strani odobrila, ker toženec V. P. niti navzoč ni bil, ko se je že obešena ura vpričo tožitelja dne 21. avgusta 1895 pregledala; drugotoženec I. C. pa se je izgovarjal že takrat, da ga ura nič več ne briga, ker ni več župan, da ima P. baje nekoliko denarja nabranega ter ga hoče poslati, če je ura dobra.

Zaradi tega mora tožitelj dokazati, da ustreza ura popolnoma določbam pogodbe, kar je pa tudi očitno storil.

Četudi je dokazano po mnogih pričah, da ura že čez nekoliko dni ni več prav bila in nazadnje ni sploh nič več bila, da dalje tudi ni na različnih straneh kazala vedno istega časa, bi toženca vendar se mogla le takrat oprostiti svoje zaveze, ako bi bil tožitelj to zakrivil.

V tem oziru sta pa zvedenca potrdila, da se je ura samo zaradi tega ustavila, ker je bila preveč zaprašena in da se je to zgodilo zaradi tega, ker ni bila dovolj zapažena, česar pa gotovo ni zakrivil tožitelj.

Glede bila potrdil je prvi zvedenec, da so peresa res nekoliko premasivna (okorna) in da zaradi tega ura prav ne bije; drugi zvedenec je potrdil, da je bilo nekoliko pretrdno, to radi tega,

ker je ura zaprašena. Soglasno pa sta oba zvedenca izrekla, da bi to napako urar lahko popravil v enem dnevu.

Za to napako tožitelj vsaj ni sam odgovoren; ta napaka je pa tudi malenkostna ter se da odpraviti brez stroškov. Zaradi te napake nikakor ne smeta toženca si pridržati vse ostale kupnine.

Tožbena zahteva je tembolj upravičena, ker tožitelj ne zahteva niti vse ostale kupnine, nego je prostovoljno pustil 30 gld. kakor jamstvo za morebiti nastale napake. Vsa ostala kupnina znašala bi namreč 170 gld., tožitelj pa zahteva samo 140 gld.

Toženca je toraj bilo obsoditi, da nerazdelno povrneta zahtevano svoto; nerazdelno zaradi tega, ker v tem oziru sploh nista ničesar prigovarjala.

Tudi se ni bilo ozirati na to, kar so priče potrdile, da bi se namreč kupnina morala še le plačati čez leto dni, ker toženca v svojih pravnih spisih se na to niti nista sklicevala, sodnik sam se torej na to ne sme ozirati.

Izrek o stroških prve in druge instance utemeljen je po določbah §§-ov 24. do 26. zakona od 16. maja 1874, drž. zak. št. 69.

Najvišje sodišče je z odredbo de int. 29. decembra 1896, št. 6518 potrdilo rzsodbo višjega deželnega sodišča ter izreklo, da morata toženca sama trpeti stroške svoje revizijske pritožbe, ker je rzsodba druge instance z ozirom na pravni položaj v zakonu utemeljena.

Dr. J. Hrašovec.

c) Sela nimajo sicer z upravnega stališča nobene samostojnosti, ker spadajo vedno h kaki veči občinski zvezi,¹⁾ ali mogo kakor pravosodne osebe za-se pridobivati²⁾ in pravde voditi.³⁾

Pokojni F. A. H. zapustil je v pismeni svoji oporoki selu Bani vse svoje imenje za nasade vinove loze. Na svojem zborovanji od 13. decembra 1882. leta sklenil je občinski svet za tržaško mesto in za tržaško okolico, v kateri se nahaja tudi omenjeno selo,

¹⁾ Qui ex vico ortus est, eam patriam intelligitur capere, cui rei publicae vivus ille respondet. L. 30 ad municip. (50. 1.)

²⁾ vicis legata perinde licere capere atque civitatibus, rescripto imperatoris nostri significatur. L. 73. § 1. de leg. (30 im.)

³⁾ de jure jur. propter cal. (2. 59).

da ne nastopi zapuščine imenovanega pokojnika, in je priobčil ta svoj sklep z dopisom od 17. decembra i. l. št. 33758. c. kr. deželnemu sodišču tržaškemu, ki je vodilo odnosno zapuščinsko obravnavanje. Tudi c. kr. namestništvo za avstrijsko-ilirsko Primorje ni se hotelo vmešavati v zapuščinsko to stvar in radi tega nastopili so vpravšavno dedščino nekateri hišni gospodarji od Banov na podlagi zapustnikove oporoke, nekateri zakonitih pričakovavcev pa na podstavi zakonitega nasledstva. Zapuščinsko sodišče imenovalo je s sklepom svojim od 15. oktobra 1884. leta, št. 8384., pred vsem skrbnika za selo Bani v osobi vaškega načelnika L. A. V. in podelivši mu pravice, navedene v §-u 77. ces. pat. od 9. avgusta 1854, št. 208, odredilo mu je rok trideset dni v svrhu oglašenja za dediča in je opiralo ta svoj sklep na te-le

razloge:

Na kolikor se dostaje pravic privatnopravne naravi, so selo Bani npravno (moralno) telo; ono more torej za-se živovati in za-se delovati po svojem zastopstvu. V zastopanje le-tega reka nista pa poklicana ni selski načelnik, ker v tem svojem svojstvu je on priprost eksekutiven organ tržaške občine, a niti zastopstvo le-te občine, ker je ono zastopa le v javno-pravnih stvareh. — Ker nimajo torej Bani nobenega zakonito postavljenega zastopnika, ki bi skrbel za njih koristi v navzočem zapuščinskem postopanju, smatralo je zapuščinsko sodišče nujnim, imenovati jim v smislu §-ov 21. in 276. obč. drž. zak. posebnega skrbnika, in ker je imel pokojni v poročilih vse zaupanje v selskega načelnika — saj ga je imenoval celó vršiteljem poslednje svoje volje — in ker je selski ta načelnik tudi po svojem stanu mož, od katerega se je nadejati, da bo izpolnoval po vesti in po duši dolžnosti, uradoma mu naložene, imenovalo je njega skrbnikom selu Banskemu v zapuščinski tej stvari, določivši mu rok meseca dni za nastop dedščine.

C. kr. višje deželno sodišče je pa z odločbo od 4. decembra 1884, št. 4193, ukinilo sklep prvostopnih sodnikov ter jim je ukazalo, da razrešijo po §-u 125. ces. zak. od 9. avg. 1854. l., št. 208, kateremu od prijavljenih dedičev bo nastopiti pravdno pot. To svojo odločbo opiralo je primorsko višje sodišče na te-le

razloge:

Selo Bani pripada občini tržaški; zastopa je torej slovom §-ov 73., 125. občinskega ustava od 12. aprila 1850. l., št. 139., toliko v privatno-pravnih, kolikor v upravnih poslovih tržaški občinski svet in odnosno veliki župan (»podestà«). Tržaški občinski svet je pa sklenil v svoji seji od 13. decembra 1882. l., da ne nastopi dedščine rajnega Fr. A. H-ja, da odklanja vsako svoje vmešavanje v odnosno dedinsko obravnavanje, in je po tem sklepu ukazal potom podrejenega mu mestnega magistrata selskemu načelniku v Banih, da se ne sme v svojstvu selskega načelnika nikakor ne vtikati v zapuščinski ta posel, in mu je ob enem zapovedal, da naj odkloni tudi poslovanje vršitelja pokojnikove poslednje volje. S tem sklepom odreklo se je selo Bani dedinski pravici po imenovanem pokojniku, kajti ta sklep napravilo je Banskega sela zakonito zastopstvo, ki ga je tudi redovito priobčilo z dopisom od 17. decembra 1882. l., št. 33758, pristojnemu zapuščinskemu sodišču. Prebivavci v Banih, ako so se smatrali žaljenimi in prikrajšanimi s tem sklepom v svojih pravicah, poslužiti bi se bili morali upravnim potom prikladnih pravnih pripomočkov, ne bi le izposlovali, da bi smeli namreč oni sami v svojstvu občinarjev Banskega sela nastopiti vprašavno dedščino. — Ker je c. kr. namestništvo za Primorsko svojim zaključkom od 23. avgusta 1884. l., št. 12476, odklonilo vsako svoje vtikanje v zapuščinsko to poslovanje, ker so se oglasile razne osebe za dediče po imenovanem pokojniku in ker opirajo dedinske svoje pravice nekateri na pokojnikovo oporoko, nekateri pa na zakonito nasledstvo, torej je določiti, komu da bo nastopiti sporno pot. To razreši pred vsem zapuščinsko oblastvo po §-u 125. ces. pat. od 9. avgusta 1854, št. 208. drž. zak.

C. kr. najvišje sodišče je pa z odločbo od 4. marcija 1885. l., št. 1239, premenivši odločbo višjega sodišča tržaškega, delo z nova v pravno moč sklep prvostopnih sodnikov iz teh-le

razlogov.

Pritoževavci zanikavajo selu Bani pravno sposobnost za pridobivanje in temu dosledno za dedovanje (§ 638. obč. drž. zak.), ali v tem so oni na krivi poti. Selo Bani so občina v smislu §-a 27. obč. drž. zak., torej pravoslovna osoba, imajoča svojo bitnost, in to se posnema tudi iz §-a 41. ustave za mesto tržaško

od 12. aprila 1850, št. 139., v katerem so naznačene vasi in sela, pripadajoča petemu volivnemu okraju v tržaški okolici, in med temi se nahajajo tudi Bani. Ako je tudi le-to selo v politično-upravnem oziru prisojedinjeno tržaški občini, in ako stvarja tudi v tem pogledu oddelek prav tu omenjene občine, ni s tem prenehalo ono stvarjati občine za-se v navedenem smislu, saj je kakor taka od države priznana. — Kakor telo, zakonito obstoječe, sme pa selo Bani pridobivati lastninskih pravic isto tako, kakor jih sme pridobivati vsaka osoba, seveda le na totiko, na kolikor se ne upirajo pridobivanju ali zakoni, ali reči (§-i 26., 350., 357. obč. drž. zak.).

Ni navedeni ustav tržaškega mesta, ni katerikoli drugi zakon ni odvzel pojedinim selom, prisojedinjenim v svojstvu občinskih oddelkov tržaški občini, pravico za pridobivanje lastnine, in v deželah, zastopanih v državnem zboru na Dunaji, so v kreposti razni občinski zakoni, katerimi je izrecno priznana kaka pravica pojedinim delom, združenim v jedno samo politično pravno občino.

Brez pomenljivosti je v tem pogledu določba §-a 125. tržaškega ustava, po kateri zastopa veliki župan tržaški občino tržaško prema tretjim toliko v civilno-pravnih stvareh, kolikor v upravnih poslovi, kajti le-ta zakonita določba ne deluje nikakor ne na pravice pojedinih sel, prisojedinjenih tržaški občini, za pridobivanje lastnine v svojem imeni in na svoj račun. Ustanovivši tem načinom, da selo Bani imajo sposobnost za pridobivanje, je torej sklepati, da smejo tudi dedovati. Določba sodržana v oporoki rajnega F. A. H-ja, v kateri je on imenoval selo Bani svojim dedičem vsega svojega imetja, nahajajočega se v Banih, je torej povse pravnosklepna, ker ni nasprotna niti določbi §-a 564. obč. drž. zak., ker je oporočitelj jasno naznanil svojega dediča in ker gre smatrati druge njegove predpise glede uporabe njegove zapuščine le naročilom v smisli §-a 709. obč. drž. zak.

T.

d) Za alimentacijske tirjatve i. t. d. podvržena je eksekuciji vsa plača, v kolikor presega 300 gld. (oziroma sedaj 400 gld.), a ne samo jedna tretjina.

Varuh nezakonske ml. A. O. prosil je proti nezak. očetu M. S., uradniku na drž. železnici, pri c. kr. okrajnem sodišču v

Šibeniku izvršilnega prisojila plače, v kolikor presega ista 300 gld., v iztirjanje zapadlih alimentacijskih obrokov s prip. iz pravokrepne razsodbe. C. kr. okrajno sodišče v Šibeniku dovolilo je z odlokom od 24. junija 1897, št. 7175. izvršilno prisojilo le jedne tretjine plače, v kolikor presega letni znesek 300 gld. Prosilec je vložil proti temu odloku recurz.

C. kr. višje deželno sodišče za Dalmacijo v Zadru zavrnilo je ta recurz z odločbo od 21. oktobra 1897, št. 7145. gledé na to, da je v I. odstavku §-a 1. zakona od 21. aprila 1882, št. 123. drž. zak. postavljen princip, da je eksekuciji podvržena le jedna tretjina plače, tako da naj ostane eksekutu prost letni dohodek 800 gld. in gledé na to, da II. odstavek preminja določilo, obseženo v prvem, le gledé utesnitve zneska, kateri naj ostane eksekutu, določivši, da mu ima ostati letni znesek 300 gld. mesto 800 gld.◀

Na izvanredni revizijski ničnostni recurz razveljavilo je c. kr. najvišje sodišče na Dunaju z odločbo od 1. marcija 1898, št. 2849. odlok obeh inštant, dovolivši naprošeno eksekucijo na vso plačo eksekutovo, v kolikor presega ista 300 gld. in sicer, »ker je po jasnem določilu II. odstavka §-a 1. zakona od 21. aprila 1882 št. 123. drž. zak. v eksekucijah na plačo uradnika v iztirjanje alimentacijskih tirjatev po zakonu podvržena eksekuciji v promeno splošnega določila, ki se nahaja v I. odstavku, vsa plača uradnika in ne samo jedna tretjina, z edino utesnitvijo, da ima ostati uradniku letni znesek 300 gld.

e) V izvršilnem postopanju ni smeti uporabiti določbe §-a 191. civ. pr. r. Kazensko, zoper zahtevajočega upnika uvedeno postopanje ne ustavi izvršilnega postopanja.

C. kr. okrožno sodišče v Rovinju je ustavilo s sklepom z dne 11. svečana 1898 izvršilno postopanje, uvedeno proti A. R., in sicer na le-tega zahtevo zato, ker se je naperilo zoper zahtevajočega upnika kazensko postopanje radi hudodelstva goljufije, storjenega glede izvršilnega naslova.

Na recurz zahtevajočega upnika je c. kr. višje deželno sodišče v Trstu z odločbo z dne 24. svečana 1898 opr. št. R. 80/98—1 zahtevo radi ustavitve eksekucije zavrnilo zato, ker ne našteva

§ 42. eksek. r. takega primera ustavitve in ker govori § 191. civ. pr. r. zgol o kazenskem postopanju, uvedenem v teku pravde.

Le-to odločbo je najvišje sodišče z odločbo z dne 5 aprila 1898, št. 4684 potrdilo iz nastopnih razlogov:

Zavezanec predlaga, naj se glede na kazensko postopanje, ki se je uvedlo proti zahtevajočemu upniku zaradi hudodelstva goljufije, zadevajoče zvršilni naslov, ustavi zvršilno postopanje, ki temelji na odnosnem zvršilnem naslovu, in se sklicuje pri tem na § 78. eksek. r. in § 191. civ. pr. r. Po §-u 191. civ. pr. r. je pa pretrgati le postopanje o sporu, ki ni še s sodbo razsojen in sicer za toliko časa, dokler ni rešeno kazensko postopanje o kaznjivem dejanju, čegar dozvedba in razsodba bi znabiti utegnila odločilno uplivati na razsojo pravnega spora. Te določbe ni pa moči uporabiti v zvršilnem postopanju, ker ne upravičuje v to nikakeršna določba eksekucijskega reda. Niti ne daje v to pravice § 78. eksek. r., kajti § 78. l. c. našteva pač razna splošna določila civ. pravnega reda, ki jih je uporabljati tudi v zvršilnem postopanju, kolikor ni v zakonu nič drugega ukazano, in pa v istem obsežno določilo §-a 191. civ. pr. r.

f) Motenje vkupne posesti.

Okrajno sodišče v Ljutomeru je v pravni stvari Franceta in Ane K., posestnikov v Borecih, po dru. F. R., tožiteljev zoper Matjaža in Marijo N., posestnika v Borecih, toženca zaradi motenja sopošesti meje med njivskama parcelama št. 478 in 479 kat. obč. boreške na podstavi ustne, z obema strankama opravljene razprave storilo nastopni $\frac{(C\ 57/98)}{4}$ končni sklep:

Tožbena zahteva, naj se toženca obsodita, da sta dolžna pripoznati zadnjo tožiteljevo mirno sopošest meje, katera leži med njivskama parcelama šte. 478 in 479 kat. obč. boreške; pripoznati, da sta to sopošest motila, ker sta dne 30. aprila t. l. odrezala in v njivo spremenila eno brazdo na široko in 10—11 sežnjeva na dolgo od te meje; da sta dalje dolžna v bodoče zdržati se vsacega motenja te tožiteljeve sopošesti ter povrniti sodne stroške v 14 dneh pod eksekucijo — se odbije, in morata tožitelja toženčema povzročene, na 5 gl. 95 kr. odmerjene stroške v 14 dneh pod eksekucijo povrniti.

Stvarni položaj te pravde je sledeči:

Med njivama parc. št. 478 in 479 kat. obč. Boreci je meja v širokosti 1 m 27 cm do 1 m 47 cm s travo porastena. To mejo sta obe stranki vkup hasnivali s tem, da sta tam živino pasli. Tožitelja trdita, da sta tam tudi vozila. Dne 30. aprila 1898 sta toženca, kakor trdita tožitelja, od imenovane meje do 11 m na dolgo od celine eno brazdo zemlje na široko odrezala. Pri lokalnem ogledu se je našlo sledeče: Na robu toženčeve njive se vidi zemlja odrezana s plugom (razor) v dolgosti 20 m v širokosti 26—29 cm. Omenjena, s travo porastena meja je tam 1 m 26 cm do 1 m 27 cm široka, severno in južno od tega kraja pa do 1 m 47 cm.

Toženca priznata, da sta to zemljo odrezala, ampak tajita, da se je to zgodilo na vkupni meji, nego pravita, da sta to le na njuni njivi storila in da sta tam, kjer sta sedaj odrezala, že poprej zemljo k gredi (k ogonu) gori strugala (kopala) in travo, katera je tam rasla, pokosila.

Razlogi:

Prepirni predmet, oziroma prestava samoposesti tožencev v dosedanji sosesni prostor je torej minimalno ozka. Zares so potrdili vsi svedoki tožiteljevi, da sta obe stranki s travo porašeno mejo med njivama do zadnjega časa s pašo vkup hasnivala, česar tudi toženca ne tajita; zares je današnje merjenje pokazalo, da je meja med njivama zgoraj in spodaj razven prepirnega prostora do 1 m 47 cm široka, zraven prepirnega prostora do 1 m 47 cm široka, zraven prepirnega razora pa le 1 m 23 cm do 1 m 24 cm — vendar pa ne more nobena priča potrditi, kako široka je bila meja na tem kraju, predno se je zemlja odrezala, z drugimi besedami, kako širok je bil prostor poprejšnje sosesni v razmerju k današnji. Glede na zgoraj omenjeno minimalno diferenco je to tudi nemogoče, in nihče ne bode mogel reči, da že iz tega, ker je ta meja zgoraj in zdolaj malo širša, mora izhajati, da je tudi tukaj tako široka bila.

Če ta dva svedoka potrdita, da sta se prepričala, da je bila odrezana in povržena zemlja s travo porastena, je to tukaj brez pomena glede na to, da se je pri lokalnem ogledu tudi še na položnosti toženčeve grede, nad prepirno brazdo, torej tam, kjer je toženčeva samoposest neprepirna, nekaj rastoče trave našlo, in da tudi severno od prepirnega prostora rast trave na položnost gori

sega. Ker pa tožitelja trdita sosesest na odrezanem robu zemlje, iz zgoraj rečenega pa izhaja, da se niti ne da dokazati poprejšnji obseg toženčeve njive, torej tudi ne poprejšnja širokost sosesestnega roba na prepirnem kraju, tedaj tudi ni moči smatrati za dokazano, da je odrezani robček zemlje poprej spadal k sosesestni meji in je bilo tožbeno zahtevo kakor neutemeljeno zavrniti.

Na rekurz tožiteljev je okrožno sodišče v Mariboru storilo nastopni sklep:

Navedeni končni sklep c. kr. okrajnega sodišča se predružači ter se toženca Matjaž in Marija N. obsodita, da sta dolžna priznati zadnjo mirno sosesest tožiteljev na meji, ki leži med njivama parc. št. 478 in 479 kat. občine Boreci; da sta to sosesest tožiteljev motila, ko sta 30. aprila t. l. odrezala in v njivo spremenila eno brazdo na široko in 20 *m* na dolgo od te meje, da sta dolžna se v bodoče zdržati vsakega motenja te tožiteljeve posesti ter tožiteljema Francu in Ani K. povrniti na 66 gld. 40½ kr. odmerjene stroške prve in druge inštanace v 14 dneh in sicer vse pod eksekucijo.

Ta sklep se opira na sledeče razloge: Kakor kaže sodni ogled, leži med tožiteljevo njivo parc. št. 478 in med njivo tožencev parc. št. 479 kat. obč. Boreci s travo zarastena meja, široka blizu 1½ meter. Zasiščane priče, kakor tudi stranke same so potrdile, da so stranke to mejo skupno s tem vživale in posedovale, da so na istej svojo živino pasle. — Dne 30. aprila t. l. sta toženca na strani njima lastne njive odrezala eno brazdo dolgo 20 *m*, široko 25 do 27 *cm*. Toženca sicer priznata, da je ostala meja sosesestna zemlja obeh strank, vendar trdita, da je bila tista zemlja, katero sta sedaj odorala — to je prepirna brazda — edino njima lastna, in da sta isto toženca sama izključno s tem posedovala, da sta tamkaj zemljo kopala, oziroma tamkaj zraslo travo žela. — To trditev dokazati pristojta tožencema, ki pa vendar z dotičnim dokazom nista prodrli. Od njiju navedeni svedoki Jožef in Marija S., Martin T. in tudi Katarina N., mati toženčeva, o tej samoposesti nič preciznega ne pričajo; Katarina N. pa je sama izpovedala, da sta toženca tam travo žela »kolikor je K. — to je tožitelj — ni spasel.« Ravno iz te izjave toženčeve matere pa izhaja neovržno sosesest tožiteljev tudi na tem, sedaj prepirnem svetu. Nasproti

pa kaže, kakor gori omenjeno, lokalni ogled, da je cela meja, ki tukaj v poštev pride, izven istega kosa, na katerem sta toženca prepirno brazdo potegnila — nablizno $1\frac{1}{2}$ m široka — na istem kosu pa, kjer se nahaja brazda *a b c d*, pa samo 1'23 cm, torej da je za ravno toliko ožja, kolikor je brazda sama široka, to je približno 25 cm. — Dalje so izpovedale priče Franc K. in Franc B., da sta kmalu po odoranju ta svet ogledala ter videla, da je bila razorana zemlja s travo in sicer kakor Franc K. pristavi s popašeno travo porastena. — Iz tega stvarnega položaja pa je brezdvomno sklepati, da sta si toženca od sosesestne meje v resnici eno brazdo priorala ter s tem motila sosesest tožiteljev. — Iz teh razlogov je torej moralo prizivno sodišče končni sklep prvega sodnika predrugačiti ter po tožbeni zahtevi spoznati. Izrek o stroških se naslanja na § 41 in § 50 civ. pr. r.

Na revizijo tožencev je c. kr. najvišje sodišče storilo sledeči sklep:

Reviziji, katere stroške je trpeti toženčema samima, se ne ugoti, a potrdi se sklep okrožnega kakor prizivnega sodišča.

Razlogi:

Iz sodnega ogleda izhaja, da je v sicer ravno mejo med parcelama št. 478. in 479. k. o. Boreci, katere vkupno hasnivanje toženca potrjujeta, od točke *a* do *b* načrta vrezan jarek, 10 do 26 cm širok, in tako nekaj zemlje k toženčevi njivi priorane. Toženca priznavata, da ta odrezek dosedaj ni bil prioran, in trdita, da tega kosa nista obe stranki vkupno posedovali, ampak izključno onadva, to je toženca s tem, da sta obkopalava ga in travo žela. Toda dokazano je, da se je živina tožiteljev na tej meji, kolikor je bilo moči, pasla in da je bila po preorani videti na priorani zemlji popašena trava; in že iz tega, ker ta odrezek ni bil poprej prioran, temveč le s prekopavanjem obdelan in da je na njem trava rasla, izhaja neovržno, da spada priorani kos meje k skupni posesti te meje. Ker sta toženca tako spremembo povzročila, da sta ta kos meje priorala svoji njivi in tako onemogočila vkupno hasnivanje, zakrivila sta motenje vkupne postvi. Prizivno sodišče je s pravico ugodilo tožbeni zahtevi in je bilo proti temu naperjeno revizijo zavrniti.

g) **Nujno pot je dovoliti tudi, ako ima prosilec te poti le nezadostno potno zvezo.**

Z vlogo de praes. 3. aprila 1897, št. 5518 prosila je Marija J., zemljiška posestnica v Novi Štifti št. 32, da se ji sodiško dovoli naprava vozne nujne poti v svrhu rednega obdelovanja in uporabe njene parcele št. 388, ki pripada k zemljišču vlož. št. 42. kat. obč. Podlož. Smer naj bi bila tej poti po parceli zakonskih Ivana in Ivane P. št. 415, pripadajoči k zemljišču vlož. št. 173. kat. obč. Podlož, in sicer po gorenjem konci ($x - y$ v obrisu), ki se vije ob njenem zahodnem in severozahodnem robu. Za slučaj, da se ji to ne dovoli, prosila je, da sme uporabljati že obstoječo pot na tem kosu. Pri naroku pa, ki se je vršil dne 6. maja 1897, omejila je svojo prošnjo na to, da se ji sodiško dovoli naprava vozne nujne poti v svrhu rednega obdelavanja in uporabe njene parcele št. 388, pripadajoče k zemljišču vlož. št. 42. kat. obč. Podlož, in da more spravljati domov krmu, ki raste na parceli št. 389, pripadajoči k istemu zemljišču.

C. kr. okrajno sodišče v Ptujju odbilo je z odlokom z dne 12. maja 1897, št. 7444 prvotno prošnjo in je prosilko spoznalo za dolžno, poravnati po §-u 25. zakona z dne 7. julija 1896, št. 140. drž. zak. troške sodnega komisarja v znesku 10 gld. 30 kr., pristojbine obeh zvedencev za vsacega po 2 gld. 50 kr., skupaj 5 gld., in končno troške obeh zakonskih Ivana in Ivane P., odmerjene z 12 gld. 98 $\frac{1}{2}$ kr. Ravno tako ni ugodilo zgoraj omenjeno sodišče omejeni prošnji prosilke z dne 6. maja 1897. Odbilo je pa sodišče to prošnjo z ozirom na okolščino, ki tvori po §-u 1. zakona z dne 7. julija 1896, št. 140. drž. zak. bistven pogoj pri sodiški dovolitvi naprave nujne poti po tujem posestvu. In ta okolščina je, da se, kakor pogrša siromašno posestvo v svrhu rednega obdelovanja in svoje uporabe potrebne zveze z javno potno mrežo, vendar lahko dospe po drugi poti, ki je pa daljša in težavnejša, k parceli št. 388. kat. obč. Podlož. Ta pot vodi skozi gozd (x, a, p, r, w, s v obrisu) in sicer po parcelah št. 389, 391, 393, 407, 409 prosilke same. Po tej cesti se dospe na podložko občinsko cesto, katera se steka z okrajno cesto, ki veže Ptuj z Novo Štiftu, in po zadnji neposredno k stanovališču in gospodarskemu poslopju prosilke. Poleg tega se pride z zgoraj

omenjene gozdne poti tudi na javno in vozno občinsko pot parcela št. 1237. kat. obč. Podlož, katera pot istotako vodi k njeni hiši. Uvaževalo se je pa tudi to, kar sta izrekla oba zvedenca, Anton L. in Franc H., da se namreč lahko vozi po tej poti z vozovi, da popolnoma zadostuje za obdelovanje in uporabo parcele št. 388, in da jo prosilka po svojem premoženju lahko ohranja v dosedanem stanju. Tudi se ne sme po §-u 12. omenjenega zakona napravljati krajša nujna pot, kot je že obstoječa potna zveza, katera pa po mnenju zvedencev popolnoma zadostuje za redno obdelovanje in uporabo njive št. 388. Ker namreč po njihovi izpovedbi zadostujeta vsako leto dve vožnji za spravlanje žita in okoli deset voženj za gnoj, potem se brezdvomno in brez posebnih stroškov lahko vrši to malo vozarenje po že opisani gozdni poti. Z ozirom na to tudi, da je po §-u 4. omenjenega zakona tuja posestva kolikor mogoče malo obremeniti, se je konečno uvaževalo, da manjkajo vsi zakoniti pogoji za dovolitev zaželjene poti.

Na rekurz Marije J. je c. kr. nadsodišče v Gradci z odlokom z dne 14. julija 1897, št. 6784 prvosodni odlok spremenilo in spoznalo: Zakonska Ivan in Ivana P. sta dolžna odstopiti Mariji J. kot lastnici zemljišča vlož. št. 42. kat. obč. Podlož v svrhu rednega obdelovanja in uporabe njive parc. št. 388. kat. obč. Podlož nujno pot, zaznamovano v predležočem obrisu z $x - y$, in sicer k njivi in od njive Marije J., parcela št. 388. kat. obč. Podlož, po njivi parc. št. 415. kat. obč. Podlož, ki pripada zakonskima Ivanu in Ivani P.; Marija J. pa je dolžna na korist zakonskih Ivana in Ivane P. sodno vložiti kot odškodnino za odstopitev te nujne poti kapital v znesku 63 gld. in povrniti stroške poizvedeb v znesku 12 gld. 98 $\frac{1}{2}$ kr.; vse to pa iz sledečih razlogov:

Zakon o nujnih potih z dne 7. julija 1896 št. 140. drž. zak. razpravlja v §-u 1. o smotru tega zakona in daje vsakemu zemljiškemu lastniku pravico, da sodno zahteva od svojega zemljiškega sosedu dovolitev potne služnosti, ako sam nima ali nobene ali samo nezadostno potno zvezo z javnim potnim omrežjem. Tak smoter, namreč, da se zemljiškemu lastniku omogoči redno obdelovanje in uporaba njegovih zemljiških posestev, tak smoter veljati mora kakor vodilno načelo pri presojevanji take prošnje; naravna omejitev take prošnje je pa tako že postavljena v §-u 2. tega zakona. Prosilka omejila je pri razpravi svojo prvotno prošnjo

na podelitev služnosti kolovoza, kateri vodi po nasprotnikovi njivi parc. št. 415. k njivi in od njive parc. št. 388. kat. obč. Podlož, in da sme spravljati krmo s svojega travnika parc. št. 389. Za ta drugi del se pa prvi sodnik ni odločil; ker se tudi ni nikaka pri- tožba vložila, ni tudi nikakega povoda spodtikati se nad tem. Na podlagi poizvedeb in posebno mnenja zvedencev moralo se je pa ugoditi prvi prošnji. Kakor je bilo že skraja omenjeno, uporablja prosilka lahko tudi pot v smeri *y, o, p, r, w* odnosno do *s*, vendar to ni nikakor merodajno za rzsodbo, tudi če bi ta pot zadosto- vala za obdelovanje in uporabo njive št. 388. Odločilno je temveč sledeče, kar so pojasnili zvedenci, da bi namreč uporaba in vzdrže- vanje te najzadnje omenjene cestne proge z ozirom na njeno dolžino in težkoče ondotnega sveta veliko več stroškov prouzročalo, kakor bi koristila njiva. Iz tega se vendar brezdvomno lahko sklepa, da zadnja daljša pot »ne zadostuje« nikakor v svrhu red- nega obdelovanja in uporabe njive št. 388, ko se vendar ne more misliti o nikomur, da bi svoje premoženje, če ima sploh kako, po mnenji prvega sodnika zapravljal za nepotrebne poti. Tudi nar- odno-gospodarski smoter omenjenega zakona bi ne mogel uspe- vati na ta način, če bi morala prosilka uporabljati to pot, katere vzdrževanje bi jo stalo veliko nepotrebnihs stroškov. Ko so potem še zvedenci izjavili, da bi uporaba omenjenega kolovoza po parceli št. 415 zakonskih P. nikakor ne onemogočevala rednega obdelo- vanja in uporabe njive št. 415, da pa bi celo naprošena nujna pot zakonskima P. veliko več koristila kot škodila, se lahko uvidi, da ni nikakega pomisleka v smislu §-a 2. leg. cit. proti ugoditvi te prošje. Po §-ih 5. in 15. leg. cit. mora se ob jednom določiti glavnica odškodnine, katera se uporablja po merilu §-a 22. leg. cit. in katero mora opravičenka plačati onim, koji ji odstopijo pot. Ni se sicer določil pri poizvedbah znesek v glavnici za odškod- nino, pač pa, kar je jednako, znesek 2 gld. 50 kr., kateri se mora in katerega je tudi hotela plačati vsako leto prosilka. Ker sta za- konska P. bila osebno navzoča pri razpravi, bilo jima je lahko, z različnimi opomini vplivati na zvedence tako, da se z ozirom na to nikakor ne more ozirati na njihovo izjavo o rekurzu. Od zve- dencev omenjena letna odškodninska renta mora se naložiti s 4% obrestmi, kajti le v tem obrestnem merilu pripravljen je še kmetovalec dati letno rento za 2 gld. 50 kr., in zato se je tudi

odškodninska glavnica določila s 63 gld. Kar se konečno povračila troškov tiče, vrača jih navadno po §-u 55. leg. cit. oni, ki prosi za pot. V tem slučaju torej mora plačati prosilka ne le svoje razpravne in pritožne stroške sama, ampak tudi povrniti razpravne stroške obeh lastnikov služočega zemljišča, katere je prvi sodnik primerno znižal na znesek 12 gld. 98 $\frac{1}{2}$ kr. Oba zadnja pa morata sama plačati troške njihove neupravičene izjave proti pritožbi.

Na revizijski rekurz obeh strank pa je spoznalo c. kr. najvišje sodišče z odlokom z dne 14. oktobra 1897, št. 12179, da se najprvo opusti v nadsodnem odloku točka, v kateri se je izreklo, da se istotako kot v prvi instanci tudi sedaj ne ozira na prošnjo za dopustitev nujne poti po nasprotnikovi parceli št. 415. kat. obč. Podlož v svrhu, da se spravi krma, ki raste na parceli prosilke št. 389 taiste kat. obč. Nadalje naj c. kr. deželno nadsodišče v Gradcu:

- a) ukaže c. kr. okrajnemu sodišču v Ptujju, da reši prej ko mogoče zgoraj omenjeno, še nerešeno prošnjo, in da po preteku štirinajstdnevne pritožbene dobe takoj zopet predloži vse akte, sicer pa, da ima za slučaj, če se pravočasno vloži kak apelacijski rekurz, postopati po tretjem in četrtem odstavku §-a 16. zakona z dne 7. julija 1896, št. 140. drž. zak.;
- b) da v slučaju, če se ne vloži pravočasno apelacijski rekurz, nemudoma tusem predloži akte v razsodbo doslej še nerešenih točk revizijskega rekurza prosilke in v razsodbo revizijskega rekurza zakonskih P.; nadalje, da eventualno razsodi morebitni apelacijski rekurz in ukaže prvi inštanci, da odpravi vse akte po pravomočnosti odločbe k najvišjemu sodišču, za slučaj pa, da se je vložil revizijski rekurz zahteva tudi protiizjavo (po §-u 16. omenjenega zakona). To pa zato, ker je prosilka pri naroku z dne 6. maja 1897 omejila na že naveden način svojo prošnjo, priloženo k št. 5518 ex 1897, ker se nadaljna izrečna omejitev glede parcele št. 389 ni izvršila in ker je prva inštanca pustila prošnjo, tičočo se zadnje parcele, nerešeno, ker se prosilka v svojem apelacijskem rekurzu ni izrečno pritožila proti omenjeni prezretvi prve inštanice, potem tudi zategadelj, ker se omenja v tej pritožbi samo parcela št. 388, ne pa ona št. 389, ker se nadalje ne more sklepati, da je prosilka opu-

stila svojo prošnjo, katera se tiče zadnje parcele, da bi morala najprvo prva inštanca rešiti prošnjo, tičočo se parcele št. 389, in je bilo po tem takem treba odstraniti nadsodno naredbo v točki 2. in izdati zgoraj omenjeni ukrep in ker se more konечно o revizijskem rekurzu zakonskih P. kakor tudi o doslej še ne rešenih delih revizijskega rekurza prosilke še-le potem razsoditi, ako je razsodba, katera se ima izreči o parceli šte. 389, pravomočna ali se pobija revizijskim potom.

C. kr. okrajno sodišče v Ptujju je potem z odlokom z dne 9. novembra 1897, št. 18409 ravno tako zavrnilo prošnjo, katera je ostala v prejšnjem odloku z dne 7. maja 1897, št. 7444 nerešena. Marija J. prosila je v tej prošnji, da se ji sodiško dovoli naprava nujne vožne poti po parceli zakonskih Ivana in Ivane P. št. 415. kat. obč. Podlož, in sicer po gorenjem konci ($x-y$ v obrisu), ki se vije ob njenem zahodnem in severozahodnem robu, oziroma da sme uporabljati na tej progi že obstoječo pot v svrhu spravljanja žita, katero raste na parceli Marije J. št. 389. kat. obč. Odbilo je pa sodišče to prošnjo z ozirom na okoliščino, ki tvori po §-u 1. zakona z dne 7. julija 1896, št. 140. drž. zak. bistven pogoj pri sodiški dovolitvi naprave nujne poti po tujem posestvu. In ta okolščina je, da, kakor pogreša siromašno posestvo v svrhu rednega obdelovanja in svoje uporabe potrebne zveze z javno potno mrežo, prosilka po pozvedbah, ki so se vršile na licu mesta, vendar lahko dospe k njeni parceli št. 389. kat. obč. Podlož po vsekako daljši in težavnejši gozdni poti, ki vodi po parcelah št. 391, 393, 407, 409 (x, o, p, r, w, s v obrisu) na eni strani na podložko občinsko cesto, na drugi strani pa na javno občinsko pot parcele št. 1237. kat. obč. Podlož, katera pot vodi istotako k njenemu bivališču. Uvaževalo se je nadalje tudi to, kar sta izrekla zvedenca, da se namreč lahko vozi po tej poti z vozovi, da slednja zadostuje popolnoma za redno obdelovanje in uporabo prosilkinih posestev, in da jo prosilka po svojem premoženju lahko vzdržuje v dosedanjem stanju. Tudi se ne sme po §-u 12. omenjenega zakona napravljati krajša nujna pot, nego je že obstoječa potna zveza. Po izpovedbi zvedencev zadostuje za spravljanje žita vsako leto le jedna vožnja, in ta se brezdvomno in brez posebnih stroškov vrši lahko po že opisani gozdni poti. Z ozirom na to

tudi, da je po §-u 4. omenjenega zakona tuja posestva kolikor mogoče malo obremeniti, se je končno uvaževalo, da manjkajo vsi zakoniti pogoji za dovolitev zaželjene poti.

C. kr. višje deželno sodišče v Gradcu pa je z odredbo z dne 30. decembra 1897, št. 12598 ugodilo rekurzu Marije J. in je spoznalo: Zakonska Ivan in Ivana P. sta kot lastnika zemljišča vlož. št. 173. kat. obč. Podlož dolžna odstopiti Mariji J. kot lastnici zemljišča vlož. št. 42. kat. obč. Podlož nujno pot, zaznamovano v obrisu z $x-y$, po gorenjem konci, ki se vije ob zahodnem in severozahodnem robu njive parc. št. 415. kat. obč. Podlož, v svrhu, da se spravlja krma, ki raste na parceli št. 389. kat. obč. Podlož, oziroma dovoliti ji uporabo na tej progi že obstoječe poti v omenjeno svrhu. Stroške pritožbe poravnati mora pritožiteljica, one stroške brezvspešne izjave o pritožbi pa Ivan in Ivana P. sama. To pa zato, ker razlogi, ki se navajajo v tukajšnji odredbi z dne 14. julija 1897, št. 6754 glede dovolitve nujne poti v svrhu rednega obdelovanja in uporabe parcele 388. kat. obč. Podlož, in na katere se tukaj sklicuje, tudi zagovarjajo dovolitev nujne poti po parceli št. 415. kat. obč. Podlož v svrhu spravljjanja krme, ki raste na parceli št. 389. kat. obč. Podlož, in je radi tega dotična prošnja Marije J. popolnoma upravičena; nadalje z ozirom na to, ker so zvedenci za vse vožnje, za katere je Marija J. prosila nujno pot, torej tudi za spravljanje krme s parcele št. 389 omenjene katastralne občine po nasprotnikovi parceli določili znesek 2 gld. 50 kr. kot odškodnino. Ker se je pa ta znesek že pri določitvi zneska odškodnine, prisojenega v tukajšnji odločbi z dne 14. julija 1897, št. 6754, vpošteval brez utrška, ne more se tedaj prisoditi kot odškodnina za dovolitev nujne poti za vožnje s parcele št. 389 nov znesek, tem manj, ker je predležča odločba le dopolnilo omenjene odločbe, v kateri se je tudi že odločilo o do tedaj naraslih stroških. Uvaževalo se je pa končno tudi to, da mora po §-u 25. zakona z dne 7. julija 1896, št. 140. drž. zak. praviloma plačati stroške postopanja zemljiški posestnik, ki potrebuje nujne poti, v kolikor jih ni povzročila nasprotna stranka s svojim neopravičenim postopanjem.

Na revizijski rekurz obeh strank je c. kr. najvišje sodišče z odločbo z dne 22. marca 1898, št. 3898 potrdilo izpodbijano rešitev, katero je bilo c. kr. nadsodišče preustrojilo,

obojestranske revizijske rekurze zavrglo in spoznalo, da se stroški revizijskega postopanja vzajemno obotajo.

Kar se tiče revizijske pritožbe zakonskih P., opira se ona v prvi vrsti na vgovor, kateri se hoče izvajati iz zadnjega odstavka §-a 2. zakona z dne 7. julija 1896, št. 140. drž. zak. Vendar je ta vgovor neosnovan; kajti dotična določba zahteva, da ima obstoječa potna zveza z naprošeno nujno potjo iste ali vsaj približno jednake lastnosti, razun da je prva daljša, kar se pa po ogledu in mnenji zvedencev gotovo ne more trditi. Taka potna zveza, kakor je ona od x čez r do s ali w v uradnem obrisu, se po zadnjem odstavku §-a 2. zakona za nujne poti nikakor ne more vpoštevati, ker njena uporaba ne dosega samo doneska zemljišč, v kojih izkoriščanje naj bi služila, ampak ga, kakor v predležečem slučaju, po mnenji zvedencev še celo presega, kaj še le, da bi ustrezala vsem potrebam. Brez naprošene nujne poti bile bi parcele št. 388. in 389. kat. obč. Podlož za prosilko v gospodarskem oziru naravnost neporabne, in bila bi prosilka brez nujne poti na istem, kakor bi sploh ne obstajala nobena potna zveza med temi zemljišči in splošno potno zvezo. Takemu položaju naj bi pa opomogel zakon z dne 7. julija 1896, št. 140. drž. zak. Ravno tako neosnovan je tudi nadaljnji vgovor, da naj si napravi prosilka pot po svojem lastnem zemljišči parc. št. 411. kat. obč. Podlož, kajti v tem slučaju dela po ogledu oviro globok jarek. Kar se tiče revizijskega rekurza Marije J., ki je namenjen proti visokosti odškodninskega zneska, mora se imenovati neosnovanim, ker se je določil znesek po izjavi zvedencev, radi česar ni nikakega pomisleka, da bi se dvomilo nad njeno resničnostjo. Ako zahteva vložiteljica revizijskega rekurza zavarovanje dotičnega zneska namesto plačila, jej je po določbah §-ov 15, odst. 5. in 17. zakona za nujne poti prosto, poprositi pri prvem sodniku, da se ji primerno podaljša rok za plačilo. Kar se tiče izjave glede stroškov vseh treh instanc, je ona po določbah §-a 25. zakona za nujne poti utemeljena, kakor tudi v okolnosti, da sta obe stranki vložili brezvspešne revizijske pritožbe in vsled tega provzročile izjave nasprotne stranke, da pa mora prosilka stroške vspešnega apelacijskega rekurza sama poravnati, ker po omenjenem zakonu nima pravice do povračila takih stroškov, kateri bi ji bili povzročeni po neopravičeni prošnji nasprotne stranke.

Kazensko pravo.

**O pojmu sovraštva po smislu §-a 170., št. 6 kaz. pr. r.
Obnova kazenskega postopanja na korist obsojenca temeljem
§-a 362. kaz. pr. r.**

(Odločba c. kr. kasacijskega sodišča z dne 8. januarija 1898 ad št. 13.291.)

C. kr. državno pravdnništvo v Ljubljani je dne 10. avgusta 1897, št. 4716. obtožilo Janeza P., da je v času od 1. aprila 1894 do 11. junija 1897, kakor od cestnega odbora cerkniškega postavljen mitničar na okrajni cesti z Rakeka v Cerknico od mitnin, katere je na mitnici pri Rakeku službeno prejel, več kakor 5 gold. si pridržal in prilastil, toraj blago, po svojem javnem uradu mu zapupano, več kakor 5 gold. znašajoče, si pridržal in prilastil, in tako zakrivil hudodelstvo nezvestobe po §-u 181. kaz. zak.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani je dne 16. septembra 1897, št. 10.359 obtoženca krivim spoznalo v smislu obtožbe, vender s to premembo, da je svoto po nezvestobi si pridržanih mitnin določilo na 10 gold. 11 kr.; — ter ga temeljem §-a 182. z uporabo §-ov 54. in 55. kaz. zak. obsodilo za tri mesece v težko, v smislu §-a 55. in § 3. zak. z dne 15. novembra 1867, št. 131. drž. zak. poostreno ječo; tudi, da mora povrniti toženske stroške in na podlagi §-a 369. kaz. pr. r. in §-a 1323. obč. drž. zak. plačati cestnemu odboru Cerkniškega okraja odškodnino 10 gold. 11 kr. — in to iz naslednjih razlogov:

Janez P. je služboval več let kakor mitničar na okrajni cesti z Rakeka v Cerknico pri mitnici na Rakeku. Do leta 1894. je bil zato postavljen od okrajnega cestnega odbora Logaškega; od aprila 1894 naprej pa do 11. junija 1897 je pa bil v službi novega cestnega odbora za cerkniški okraj. — Pri tem poslu ga je nadzoroval cestni odbornik Janez M. in le-ta je več let sem skoro pri vsaki kontroli zapazil, da je Jernej P. manj mitnine zaračunil in oddal, kakor je je prejel. Radi tega je bil Janez P. večkrat opominjan in posvarjen; kontrola se mu je poostrila in moral je položiti 50 gold. varščine, koja bi zapadla, če se Janez P. zopet zasači pri poneverjenji. Pa vse to ga ni spokorilo. Radi tega je zaukazal načelnik cestnega odbora Alojzij P. Antonu S., da naj strogo pazi na Janeza P. Novi paznik je slednjega, ne da bi isti vedel o tem, neprenehoma nadzoroval, in se je to zgodilo zlasti

dne 7., 10., 11., 13., 17., 18., 20., 22., 25., 26., 29. in 31. maja 1897. — Paznik S. si je zabeleževal natančno vse vozove in vsa živinčeta, idoča skozi mitnico. Iz teh zabeležek je bilo razvideti, da je Janez P. v navedenih dneh prejel 167 gold. 70 kr., a da je zaračunal in odštél le znesek 157 gld. 59 kr., tako da je od prejetih mitnin oddal v cestno blagajno za 10 gold. 11 kr. premalo; zato so ga odstavili od službe in ovadili sodišču.

Obtoženec taji odločno, da bi bil pridržal kako mitnino in trdi, da zapiski Antona S. niso verodostojni. Ali glede na zapriseženo izpoved načelnika cestnega odbora, da je on pazniku S. strogo naročil, naj zapiše samo tako živinčad, od koje se mora plačati mitnina, in da naj raje manj živine zapiše, nego več; glede na izpoved priče S., da je on bil, akoravno skrit, vendar blizu mitnice, in se strogo ravnal po navodilih cestnega odbora, da je, kar pod prisego posebno povdarja, te svote, koje je ob kontrolnih dnevih zabeleževal, zmirom redno in vestno zapisoval, — glede na vse to se je sodišče preverilo, da so paznikovi zapiski popolnoma zanesljivi, in da si je obtoženec najmanj 10 gold. 11 kr. od mitnine prisvojil, torej izneveril svoto, znašajočo več kot 5 gold., to pa kakor v službi cestnega odbora, to je: od javnega urada postavljen služabnik, in tako zakrivil hudodelstvo nezvestobe v smislu §-a 181. kaz. zak. Obsodilo ga je po §-u 182. z uporabo §-ov 54. in 55. kaz. zak. za tri mesece v težko, s postom vsakih 14 dnij poostreno ječo, v plačilo kazenskopravnih stroškov in povračilo škode cerkniškemu cestnemu udboru storjene 11 gold. 10 kr.

Proti tej razsodbi pravočasno oglašena in obrazložena ničnostna pritožba se opira na § 281., št. 3. in 4. kaz. pr. r. in povdarja, da se je na glavni razpravi prelomila zapoved §-a 170. št. 5. in 6. kaz. pr. r., ker sta se priči Janez M. in Anton S. zaprisegli, akoravno živita oba z obtožencem v sovraštvu; in ker prva priča tudi fizično slabo vidi in mu toraj nedostaja tiste zapaznosti, koje je v le-tem slučaju treba; razven tega je pa Anton S. tudi že delj časa prežal na to, da bi dobil namesto obtoženca službo mitničarja, on niti številnih znamenj pisati ne zna, nego se poslužuje neke klinaste pisave in raznih kljuk, ta znamenja pa gotovo niso zanesljiva. — Drugo ničnost pa vidi obtoženec v tem ker se je zavrnil njegov, na glavni razpravi stavljeni predlog, naj se v svrhu protidokazov zaslišita še priči Marija P. in Lovro Š.

C. kr. najvišje kasacijsko sodišče je dne 8. januarja 1898 ad št. 13291 1.) ničnostno pritožbo na podlagi §-a 288. II. odst. kaz. pr. r. zavrglo; 2.) zaslišavši generalnega prokuratorja po izvanrednem potu v smislu §-a 362. kaz. pr. r. ukrenilo o b n o v o kazenskega postopanja na korist obtoženca Janeza P., razveljavilo rzsodbo c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani, v stvari sami pa rzsodilo :

Obtoženec Janez P. se oprošča obtožbe zaradi hudodelstva nezvestobe, storjenega s tem, da je v dobi od 1. aprila 1894 do 11. junija 1897 kakor od okrajnocestnega odbora v Cerknici postavljen mitničar od mitnine, katero je na mitnici pri Rakeku službeno prejel, svoto 10 gold. 11 kr. za se pridržal in si prisvojil in oprošča hkrati tudi od kazenskopravnih stroškov.

Razlogi:

Ničnostni razlog §-a 281., št. 3. kaz. pr. r. se nahaja zaradi prisege, dovoljene pričama Antonu S. in Janezu M.; kajti le-ta dovolitev je po mnenji pritožitelja protivna oviri pričevanja po smislu §-a 170., št. 6, in pri Janezu M. tudi po smislu §-a 170., §-a 5. kaz. pr. r. O priliki priseganja teh prič na glavni razpravi je zagovornik obtoženčev le zatrjeval, da živita ti priči z obtožencem v sovraštvu. Sama trditev sovražnega razmerja, ne da bi iste podpirale dejanske okolnosti, sposobne tudi dokazati obstoj tega razmerja, pa ne zadošča, da bi vstanovila zaprisežno oviro po §-u 170., št. 6, kaz. pr. r.

A tudi v izjavi obtoženca in v obrazložbi ničnostne pritožbe obsežene trditve, da se je priča S. trudil dobiti službo obtoženca mitničarja, da je isto potem, ko so odslovili obtoženca, istinito tudi dobil, in da je priča M. zastonj poskušal stopiti v ljubimsko razmerje s soprogo obteženčevu, — niso nikakor sposobne, povdarjeno sovraštvo teh prič proti obtožencu, koje se izvaja iz istih (razmer), dokazati, kajti te razmere bi utegnile k večjemu le dajati vzrok, koga sovražiti. A tudi le-ta nagib odpade, če se uvažuje, da je priča S. takrat, ko je bil zaslišan, od njega zahtevano službo mitničarja, koja naj bi po mislih obtoženca bila povod sovražiti ga, že imel in da se proti priči M. navedeni vzrok sovraštva ni dokazal. Vsekakor pa za vstanovljenje sovraštva po smislu §-a 170. št. 6. kaz. pr. r. ne zadošča povod, koga sovražiti, marveč treba

tudi dokazati, da nadvlada taka sovražnost, kojoj je razvideti na način, vsakomur pristopen, in se da dokazati po dejstvih, brez-dvomno kažoćih sovražnost.

Drugi, v ničnostni pritožbi navedeni vzrok po §-u 170., št. 5. kaz. pr. r., da priča S. dobro ne vidi, je pa tudi neute-meljen, kajti le-ta hiba ne obsega take slabe dušne zapaznosti ali pomnjivosti, da bi zaradi nje ne bilo smeti te priče zapriseći. Sodišće je, ko je ti priči zaprisegalo, le ravnalo po napotilih §-a 247. kaz. pr. r., a dopustno ni, izvajati iz tega ničnostno postopanje.

A tudi na § 281., št. 4. kaz. pr. r. opirajoća se ničnostna pritožba, da se je na glavni razpravi stavljeni predlog zagovornika, naj se zaslišita še priči Lorenc Š. in Marija P., zavrnil, je brez pomena. Posamezne točke, o kojih naj bi izpovedala priča Š., niso niti v predlogu zagovornika, niti v ničnostni pritožbi navedene. Ako pa bi jo bilo zasliševati o dejstvih, tekom poizvedeb nazna-čenih, onda treba povdarjati, da istih ni moći stavljati v zvezo z dejanjem, zaradi kojega je obdolženec tožen, ker so se dovrševala davno pred le-tem dejanjem, toraj ne morejo nikakor uplivati na dejanje sedanje obtožbe.

Temu nasproti pa naj bi priča Marija P. izpovedala, da je 13 dnij, v katerih je baje obtoženec njemu pripisovana dejanja dovrševal, nepretrgoma celi dan bila navzoća, in da isti plaćanih mitnin ni za-se pridržaval. Če se v pošte v jemlje dokazno stališće, koje je imelo sodeće sodišće pred očmi, je pać jasno, da bi izpoved te priče moći dokaznih podatkov ne mogla v drugaćno smer zavrnuti, in to tem manj, ker ona, kakor soproga sama ni nepristranska, in ker je že povsem neverjetno, da bi bila ona brez povoda, uporabiti posebno pazljivost, poostrila svoje nadzorovanje tako, da bi mogla izpovedovati sigurno o vseh podatkih tedanjega mitniškega prometa. Če se je predlog, to pričo zaslišati, odklonil, se s tem pri glavni razpravi niso v nemar pustili ali napaćno uporabili zakoni ali pravdna načela, katerih držati se veleva bistvo postopanja, kakoršno zagotavlja i kazenskosoćni zagovor.

Ničnostno pritožbo je bilo toraj zavreći.

Ad II. Pri presoji spisov nastali so pa važni pomisleki o istinitosti dejanskih podatkov, na koje se opira razsodba. Prvo-

sodna razsodba v temeljuje doslovno s spisi obsodbo obtoženca z izpovedbami prič Janeza M., Alojzija P. in Antona S. Prvi dve priči ne vesta nič gotovega ali dognanega o tem, je li obtoženec res manj mitnin zaračunjeval, nego li jih je prejemal; ista le domnevata, da se je to zgodilo, in vpirata dotičen svoj sum na to, da je obtoženec, nakupujoč zemljišča in živino, trosil svote, ki niso v nobeni razmeri z njegovo, cestnega mitničarja mezdo. Ta sum sam je tudi pričo P. napotil, da je ukrenil obtoženca pri izpolnjevanji njegove službe nadzorovati po priči S. Ali le-te povse le splošne osumbe, koje je težko v zvezo spraviti s poneverjenjem svote 10 gold. 11 kr., izgube že svojo važnost, če se v poštevjemljjo neoporečena navajanja obtoženčeva o njegovih obrtnih in pridobninskih razmerah.

Preostaje torej jedino le pričevanje Antona S., koje je pa javaljne smatrati zadostnim, da bi služilo v obsojo taječega obsojenca. Priča S. dovrševal je svoj nalog, nadzorovati obtoženca ob priliki, ko je prejemal mitnine, na ta način, da je 13 dnij, skrit za grmovjem, pazil na mimo idočo živino, od koje je bilo plačati mitnino, da jo je prešteval, ne da bi to vedel obtoženec in da si je njeno število zabeleževal. Ti podatki so se potem primerjali z dnevnikom, v koji je obtoženec zapisoval v tej dobi prejete in oddane mitnine, in izkazalo se je, da je za 10 gold. 11 kr. več prejel, kakor pa oddal.

Če se pa pomisli, da že popisani način nadzorovanja sam na sebi, če se ozir jemlje na daljše trajanje dotičnega poslovanja, lahko provzroči pomote in zmešnjave, kojih se ni izogniti tudi še pozneje, ker nadzorovalec še pisati ne zna in ker so njegove zabeležke le bolj priproste; če se pomisli, da je domneva za istinito nastajanje tacih pomot tembolj gotova, ker se je šlo tudi za to, je li od mimoidoče živinčadi ali pa vprege treba mitnino plačati, ali pa je ista prosta; če se pomisli, da so dotičniki skušali plačilu mitnine odtegniti se; in če se konečno pomisli, da je ob času nadzorovanja pri Antonu S. vsekakor nadvladalo kolikor toliko tudi zasledovanje lastne koristi, in da isti tudi vedeti ni mogel, da so in v kateri količini so mitnine prišle v roke mitničarja; — je pač jasno, da je njegovo pričevanje povse nezadostno, da bi edino le isto služilo v dokaz izneverjenja v smislu obtožbe.

Iz tega razloga in ker od še daljših poizvedeb ni pričakovati nikakega vspéha, bilo je s porabo §-a 362. kaz. pr. r. prvosodno razsodbo razveljaviti in obtoženca oprostiti obtožbe in povračila stroškov.

Javno pravo.

a) Tožba mestne občine tržaške zoper deželni odbor kranjski.

C. kr. državno sodišče je po javni razpravi dne 9. julija t. l. o tožbi mestne občine tržaške proti deželnemu odboru vojvodine Kranjske na povračilo bólničnih stroškov v znesku po 905 gld. 64 kr. spoznalo za pravo:

Tožba mestne občine tržaške, naj bi se spoznalo, da deželni odbor kranjski je dolžan občini tržaški kakor lastnici mestne bólnice povrniti znesek 905 gld. 64 kr., kakor potrošek bólnice za Marijo Simončič roj. Šibenik iz Rakitnika v občini Slavini, za čas od 14. decembra 1880 do 23. novembra 1883, se odbije.

Razlogi.

V tožbi se navaja:

Marija Simončič obolela je na paralizi in bila vsprejeta dne 14. septembra 1880 v mestno bólnico tržaško. Še isti dan poslalo e oskrbníštvo tega zavoda zapisnik o vsprejemu c. kr. okrajnemu glavarstvu v Postojini, da se potrdi pristojnost vsprejete bolnice v Rakitnik občine Slavine in njeno ubožtvo.

Občina Slavina pa ni pripoznala njene pristojnosti, in bodi občina tržaška, bodi c. kr. okrajno glavarstvo v Postojini sta do leta 1883. imela dovolj posla, da doženeta njeno pristojnost. Med tem časom ostala je Marija Simončič v mestni bolnišnici tržaški in oskrbníštvo tega zavoda je o tem poročalo redoma vsaki tretji mesec deželnemu odboru kranjskemu. Akoravno niso mogli odpustiti bolnice iz bolnišnice, zahteval je deželni odbor kranjski njen odpust, odklonil vsako povračilo naraslih stroškov in pri tem sklepu tudi ostal. Radi tega je naraslo mestni občini tržaški 905 gld. 64 kr. stroškov.

Neopravičeno je, da deželni odbor kranjski odreka povračilo stroškov. Naredba z dne 17. junija 1869. leta ne prepoveduje